ÎNAINTEA STARTULUI ÎN EDIȚIA JUBILIARĂ A 50 A CAMPIONATULUI NAȚIONAL

*

LA 20 AUGUST, VA ÎNCEPE DIN NOU CAMPIONATUL. PENTRU A 50-A OARĂ ȘI, TOTUȘI, INTERESUL STÎRNIT ESTE PARCĂ MAI GENERAL. PRODUCE MULTĂ FRĂMÎNTARE PRINTRE SUTELE DE MII DE IUBITORI AI FOTBALULUI ȘI MAI MULTĂ NERĂBDARE PRINTRE JUCĂTORI, ARBITRI, ANTRENORI ȘI CONDUCĂTORI, CA ȘI CÎND AR FI VORBA DE O PREMIERĂ SENZAȚIONALĂ, ÎN JURUL CĂREIA CIRCULĂ CELE MAI FANTASTICE SVONURI, ȘI, LA DREPT VORBIND, NE AFLĂM DOAR ÎNAINTEA UNEI „RELUĂRI", CU DISTRIBUȚIA PE ALOCURI SCHIMBATĂ...

DAR, CE VREȚI? ACESTA ESTE, ÎN TOATE ȚĂRILE, SECRETUL CAMPIONATULUI: ÎMBĂTRÎNIND, EL RENAȘTE ÎN FIECARE AN... DIN PROPRIA LUI CENUȘĂ.

AMINTIRI DE LA PRIMUL CAMPIONAT

ISTORICUL PE SCURT

Firește, nu toate cele 49 de ediții ale campionatului, disputate pînă astăzi au avut aceeași amploare, ca număr de participanți și ca teritorialitate, și nici nu s-au disputat după aceeași formulă.

● *Din 1909 și pînă la primul război mondial s-au desfășurat șapte ediții numai cu echipe din București și Ploiești, la care în următoarele două (1919/20 și 1920/21) s-au adăugat și cele din Craiova.*

● *Începînd cu ediția 1921/22, cînd echipele din teritoriile redate României prin tratatul de la Versailles au fost înglobate în activitatea fotbalistică a țării, campionatul și-a modificat formula, disputîndu-se între campionii de districte prin jocuri eliminatorii. De la această ediție, a zecea din istoria sa, campionatul și-a luat adevăratul aspect de competiție națională, angrenînd echipe de pe întreg teritoriul României.*

● *În sfîrșit, cu a 21-a ediție (1932/33), campionatul a adoptat formula devenită clasică a diviziei naționale, pe care și-a păstrat-o pînă astăzi, în 29 de ediții (cu o întrerupere de 5 ani din cauza celui de al doilea război mondial).*

Cu altă ocazie vom face poate un istoric mai detaliat al campionatului. Astăzi ne mulțumim să subliniem că ediția care va începe la 20 august are un caracter jubiliar: este a 50-a de la înființare *și* a 30-a ca divizie națională.

O DATĂ MEMORABILĂ

6 decembrie 1909! *La această dată s-a disputat primul joc oficial de campionat, primul joc al unei competiții care — asemenea izvorului ce țîșnește undeva departe, devine pîriiaș de munte, apoi riu de cîmpie și, în fine, fluviu maiestuos — avea să cunoască de-a lungul anilor un drum ascendent și triumfal.*

Pornind de la cei cîțiva spectatori răzleți, care îndurau frigul pentru a urmări cu nedumerire peripețiile unei mingi fugărite de oameni în toată firea, campionatul avea să ajungă la sute de mii de pasionați, care umplu pînă la refuz stadioanele.

Așadar, la 6 decembrie 1909 s-a disputat în București, primul joc de campionat, între Sport Club Olimpia *și* Clubul Atletic Colentina. *Teatrul de desfășurare: terenul de la „Bolta rece" situat pe dreapta șoselei Kiseleff, în apropierea „rondului al doilea". Rezultatul final: 2—1 (2—0) pentru S. C. Olimpia.*

Cîteva antecedente ni se par absolut necesar de amintit.

INFIINȚAREA PRIMULUI FOR CONDUCĂTOR

După ce în noiembrie 1908 se înființase primul club bucureștean, S. C. Olimpia, iar în aprilie 1909 au fost semnate actele de naștere ale cluburilor C.A. Colentina *la București și* United A.C. *la Ploiești, imediat s-a înregistrat și constituirea primului for de organizare, conducere și îndrumare a jocului de fotbal: „Asociația Sporturilor Atletice din România".*

Denumirea pare pompoasă față de efectivul minim de care dispuneau „sporturile atletice române": trei echipe de fotbal încadrate exclusiv cu jucători de naționalitate străină (germani la Olimpia, englezi la Colentina și scoțieni la United). Oamenii au privit, însă, în... perspectivă...

Conducerea Asociației era asigurată de un comitet de 6 membri, doi de fiecare echipă: Ch. Viereck și L. Brayer de la Olimpia, Thompson și Mathews de la Colentina, Major și Coppes de la United. Primul era președinte, al doilea (singurul localnic) secretar.

Procesele verbale de ședință se redactau — prin forța împrejurărilor — în trei limbi: română, engleză și germană. L. Brayer îndeplinea și rolul de... interpret între englezi și germani...

Ședințele se țineau în fiecare marți seară la cafeneaua (renumită în acea vreme) „High-life" din centrul Capitalei, pe calea Victoriei, într-o clădire impunătoare situată pe locul unde azi se află Piața Palatului Republicii. Programul jocurilor și delegările de arbitri erau afișate într-una din vitrine, alături de lista de prețuri a cafenelei. Discuțiile făcîndu-se la un... pahar de bere, hotărîrile erau luate întotdeauna în unanimitate...

Echipa clubului sportiv „Olimpia", prima campioană a țării

CUM SE ANTRENAU...

Au început și pregătirile echipelor pentru campionat. Antrenamentele aveau loc zilnic, dar venea numai cine putea. Mai ușor era pentru jucătorii Colentinei, pentru că aveau terenul lîngă fabrică și veneau gata „echipați". În general, la antrenamente se juca la o singură poartă, de la apusul soarelui și pînă la... răsăritul... lunii. La antrenamente se mai aciuiau și școlari de prin partea locului, în nădejdea că vor apuca și ei să lovească de cîteva ori mingea sau să participe ca „umplutură". Cînd numărul englezilor veniți la antrenament o permitea, se juca și la două porți în echipe de cîte 6 sau 7 jucători. Încet-încet, numărul autohtonilor prinși în mrejele fotbalului a crescut. Conducerile echipelor au început să se gîndească și la pregătirea rezervelor. Olimpia a reușit să-și întinerească echipa cu școlari români chiar din returul primului campionat. Persistînd pe acest drum, ea a devenit în al doilea campionat o echipă indigenă. Exemplul Olimpiei a fost urmat și de Colentina.

PRIMUL JOC INTERNAȚIONAL

Deschiderea primului sezon a fost întîrziată însă de un eveniment cu adevărat extraordinar pentru acele vremuri. „Asociația Sporturilor Atletice din România" *a reușit în timpul verii să contracteze cu echipa studenților din Cluj un meci la București la 26 octombrie, cu retur la Cluj în primăvara anului 1910. Fiind vorba de o echipă selecționată din cei mai buni jucători ai celor trei cluburi, conducerea a decis să se țină antrenamente săptămînale în lunile septembrie și octombrie, sub supravegherea căpitanilor celor trei echipe,* Viereck, Mathews *și* Major. *Ca și pînă mai ieri, de altfel, totul a fost subordonat echipei selecționate, lăsîndu-se pe plan secundar campionatul, care n-a putut începe decît la 6 decembrie. Selecționata a pierdut la mare luptă jocul cu clujenii, cu 5-4, după ce condusese cu 3-1 în prima repriză.*

ASPECTE INEDITE ALE PRIMULUI CAMPIONAT

Primul campionat a fost cucerit de Olimpia, care a terminat victorioasă toate cele 4 jocuri, cîștigînd „Cupa Anuală a Asociației Sporturilor Atletice din România", dotată de Al. Bellio, *președintele clubului campion.*

Deși de multe ori pe teren aveau loc incidente între jucători, odată meciul terminat, în mod invariabil, între echipe se restabilea cea mai desăvîrșită prietenie. Cu cîntece și voioșie, echipa în deplasare era condusă la gară... indiferent de rezultatul meciului. La plecarea trenului, în cinstea ei se striga de trei ori „hip-hip-ura!", de răsunau peroanele.

Amintirea acestor scene atît de îndepărtate ne face să ne gîndim cu tristețe la tratamentul la care sînt supuse azi unele echipe în deplasare, nevoite să se mulțumească cu altfel de plecări. Rezultatul, punctele înrăjbesc parcă pe jucători și spectatori, făcîndu-i să uite de sportivitate și chiar de omenie.

Tempora mutantur!

OCTAV LUCHIDE

JUCĂTORII DIN 1909 EVOCĂ PRIMA COMPETIȚIE OFICIALĂ

● ÎNTÎMPLĂRI VESELE ȘI TRISTE DE LA ÎNCEPUTURILE FOTBALULUI NOSTRU ● PRIMUL MECI OFICIAL ȘI PRIMA CRONICĂ DE FOTBAL

***La 20 august** se dă startul în cea **mai importantă** competiție de fotbal **a țării noastre** — campionatul categoriilor A, B și C, ediția 1967—68.*

*Pentru a marca acest eveniment jubiliar al fotbalului românesc, considerăm că nu este lipsită de interes **o scurtă retrospectivă a începuturilor acestui sport în țara noastră.***

*Am pornit în aceste rememorări **nu numai de la documente tipărite, dar și de la mărturiile orale ale cîtorva dintre foștii jucători din 1909, aflați astăzi în viață, la vîrste ce variază între 78 și 82 ani.***

*Pensionarii **GH. NICULESCU, AL. VERÓCZI, GLODARIU, S. GRÜNBERG, ABODI, ROMAN,** artistul **decorator MANDEL** refac filmul **întîmplărilor triste sau hazlii, care, prin filtrul celor aproape șase decenii scurse de-atunci, au căpătat o aură tot mai luminoasă și mai de neuitat...***

O „demonstrație" de fotbal la expoziția din 1906

*„Echipe de fotbal, formate din mici grupări de prieteni, existau de mai mulți ani în Capitală — ne spune unul dintre interlocutori, pensionarul **G. Grünberg.***

Alcătuisem, fără nici o formalitate oficială, o primă echipă, „Olimpia", care juca încă din 1905 pe locul vechiului velodrom de la Șoseaua Kiseleff.

La serbările organizate în cadrul expoziției din 1906, la Parcul Libertății, am fost și noi invitați să facem o „demonstrație" cu jocul ce constituia o mare noutate pentru bucureșteni. Mai tîrziu, prin proaspete „recrutări" în rîndul elevilor de liceu, am pus bazele clubului „F.C. Olimpia", format constituit în luna octombrie 1908.

Jucam pe terenul cu gropi de la „Bolta rece" (de lîngă actualul Arc de Triumf), cu porți marcate prin două bastoane.

Un elev de liceu, Gh. Niculescu, cu casa în vecinătatea terenului, a fost și el repede cucerit de farmecul jocului, punînd la dispoziția clubului o cameră pentru păstrarea echipamentului și cișmeaua din curte pentru „dușurile post-meciuri..."

Apare un club de profesioniști englezi...

Dar de campionat încă nu putea fi vorba... După cîteva luni, însă, la fabrica de bumbac „Colentina", cu capital englezesc, ia ființă un nou club, format din jucători aduși direct din Anglia. Explicația? Directorul fabricii, Tenent, el însuși jucător de fotbal, angaja din țara-i de origine, numai funcționari și lucrători cu vechi state de serviciu în marile cluburi insulare: Manchester City, Blackburn Rowers, Dublin F.C., Bury F.C., Manchester United etc.

„Cînd începe circul?"

Bătrînelul vioi, care, astăzi, la 78 de ani, este Al. Veróczi, ne povestește cîteva din pățaniile acestor promotori ai fotbalului bucureștean:

„Pentru un meci amical între „Olimpia" și „Colentina", a trebuit să înălțăm și noi porți „adevărate", întocmite însă din șipci destul de subțiri. Cînd tocmai făcusem o „piramidă" spre a fixa barele în cuie, am fost abordați de un faimos măcelar din cartier, care ne-a întrebat cu cel mai mare interes:

„Domnilor scamatori, cînd credeți că o să fie gata „circul"?

Altă dată, o prea vrednică lăptăreasă, trecînd cu faetonul pe lîngă terenul vînturat de cei 22 jucători cu chiloți scurți, s-a oprit lîngă noi, începînd să-și facă grăbită cruci după cruci și, scuipîndu-și speriată în sîn, ne-a blestemat:

„Ptiu, ucigă-vă toaca! Oameni în toată firea și cu mustăți, și bateți băsica, îmbrăcați numai în nădragi de pînză!..."

A treia echipă, la Ploiești

După cîteva meciuri amicale „în doi", ia ființă, la Ploiești, un nou club de fotbal „United F.C.", cu funcționarii și lucrătorii englezi, olandezi și germani ai rafinăriei de petrol de la Teleajen.

„Existînd trei cluburi — ne spune în însemnările ce ni le-a lăsat Lazăr Breyer (decedat în 1964) — în urma unor consfătuiri cu conducătorii lor, am hotărît să formăm „Asociația sporturilor atletice române". Am elaborat un program, jucînd meciuri „în trei", învingătoarea primind o cupă a Asociației. Se juca pe rînd, pe terenurile de la „Bolta rece", Colentina și Ploiești. Partidele erau arbitrate de un membru al celui de-al treilea club, care nu se afla în joc".

1909: Primul campionat și prima cronică de fotbal

În publicația care se ocupa în acel timp de mișcarea sportivă, „Revista automobilă" (nr. 48 din 15 decembrie 1909), apar primele două cronici asupra jocurilor de fotbal: una privind partida cu echipa „Sporting club universitar" din Cluj (de la 26 octombrie), iar a doua, meciul intern „F. C. Olimpia"-Colentina.

Spicuim din cronica acestei întîlniri oficiale: „Un nou match s-a tinut la 6 decembrie pe terenul de la șoseaua Kiseleff, de astă dată însă între cluburile din țară: Olimpia și Colentina. Timpul a fost defavorabil din cauza vîntului puternic ce sufla cu îndoită putere pe cîmpul unde am avut ocazia să admirăm un joc foarte viu și interesant din toate punctele de vedere.

Învingătoare a ieșit echipa clubului „Olimpia" cu 2 puncte contra 1. Cu toate că diferența de puncte este mică, totuși echipa „Olimpia" a dovedit absoluta superioritate, fiind mai tot timpul în ofensivă. Toate încercările „Colentinei" de a trece printre rîndurile echipei adverse au fost zădărnicite printr-o tactică bine chibzuită".

Campioană în „triunghiularul" din 1909 va fi deci echipa „Olimpia F.C." care opunea experimentaților jucători englezi elanul neînfrînt al unor elevi de liceu: Gh. Niculescu, Apostolescu și Bărbulescu (de la „Cantemir"), Dragomirescu (de la „Mihai Viteazul") Al. Enescu, Anton și Roman (de la Matei Basarab).

AL. VIDRAN

Echipa Clubului Atletic „Colentina", campioana națională a anului 1911